

J.G. Ballard

Beton Ada

Türkçesi: Yeşim Seber

Roman

1. Çarpma Bariyerinden Geçiş

22 Nisan 1973 gününün öğleden sonrasında, saat üçü biraz geçtiği sırada, Robert Maitland adındaki otuz beş yaşında bir mimar, otomobiliyle Londra merkezindeki Westway köprülÜ kavşağının yüksek hızlı çıkış şeridinden aşağı doğru gidiyordu. M4 otoyolunun yeni yapılmış yan hattının eklemleendiği kavşaktan beş yüz elli metre ötede, tam da Jaguar 110 km'lik hız sınırını henüz aştığı sırada, ön sol lastik bir patlama sonucu iniverdi. Beton korkuluk duvarından yansıyan hava patlaması Robert Maitland'a sanki kendi kafatasının içinde infilak ediyormuş gibi geldi. Adam, kazadan önceki birkaç saniye zarfında, başına isabet eden krom pencere sütununun darbesiyle sersemlemiş halde direksiyonun zangır zangır titreyen parmaklıklarına sımsıkı tutundu. Otomobil boş trafik şeritlerinde bir o yana bir bu yana savrularak ellerini bir kuklanın elleriymişçesine savurup durdu. Paramparça olan lastik, otoyol toprak dolgusunun uzun eğimini takip eden beyaz işaret çizgileri boyunca simsiyah bir çapraz patinaj bıraktı. Kontrolden çıkan araç, yolun kenarında geçici bir bariyer oluşturan, çam kazıklarından yapılmış çiti delip geçti. Emniyet şeridinden çıkarak toprak dolgunun çim kaplı yamacından aşağı büyük bir hızla düştü. Otuz metre ileride ters dönmüş bir taksinin paslanmış şasisine çarparak aniden duruverdi. Hayatına teğet geçen bu şiddetli temastan neredeyse hiç yara almadan çıkan Robert Maitland, direksiyonunun üzerine kapanmış halde yatarken üstlerine

ön cam parçaları saçılmış ceket ve pantolonu, matador kostümlerinden farksızdı.

Kendine geldiği bu ilk dakikalarda Robert Maitland, çarpışmadan ziyade lastiğin patlarkenki sesini, otomobil üst yol tüneline çıktığı sırada birdenbire yön değiştiren güneş ışığını ve parçaları yüzüne batan, tuzla buz olmuş ön camı hatırlayabildi. Süresi sadece mikro saniyelerle ölçülebilecek yıkıcı olaylar silsilesi, geride bıraktığı bir cehennem kapağı gibi açılıp kapanmıştı.

“... aman Tanrım...”

Maitland cılız fısıltıyı tanıyarak kendi sesine kulak verdi. Elle ri hâlâ direksiyonun çatlamış parmaklıkları üzerinde duruyordu, parmakları teşrih edilmişçesine cansız halde, birbirlerinden ayrılarak açılmıştı. Avuçlarını direksiyon kasnağına bastırıp bedenini ittirerek doğruldu. Otomobil, etrafı pencerelerin dışında bel hizasındaki ısırgan otları ve yabancı otlarla sarılmış vaziyette eğimli arazide duruvermişti.

Otomobilin hurdahaş olmuş radyatörü tıslayıp buharlar yayarken bir yandan da etrafına paslı su damlaları püskürtüyordu. Motordan boğuk bir kükreme sesi, mekanik bir can çekişme hırıltısı geldi.

Maitland gösterge panelinin altındaki direksiyon boşluğuna gözlerini dikince bacalarının biçimsiz duruşu dikkatini çekti. Ayakları sanki kazayı tertip etmiş tahrip mangası tarafından alelacele oraya yerleştirilmiş gibi pedalların arasında duruyordu.

Bacaklarını hareket ettirdiğinde direksiyon çubuğunun her iki yanındaki olağan pozisyonlarını almaları içini rahatlattı. Topukları pedalın basıncını hissediyordu. Maitland dışarıdaki otları ve otoyolu kaale almayıp dikkatle bedeninin envanterini çıkarma işine koyuldu. Üst bacıklarını ve batın bölgesini muayene etti, ceketine ön camdan gelmiş olan parçaları silkeleyip elini göğüs kafesine bastırarak kemiklerde herhangi bir kırık belirtisi olup olmadığını anlamaya çalıştı.

Dikiz aynasında kafasını inceledi. Sağ şakağında bir malanın kesici kısmını andıran üçgen biçiminde bir bere izi vardı. Alnı, kırılan ön camdan otomobilin içine giren toz toprak ve yağ zerrecikleriyle kaplıydı. Yüzünü muncıklayarak masaj yardımıyla solgun tenine ve çehresine biraz olsun ifade vermeye uğraştı. İri çenesindeki ve sert yanaklarındaki kanın tamamı çekilmişti. Aynadan yansıyarak kendisine bakan gözler, sanki psikopat erkek ikizine bakıyormuşçasına boş ve tepkisizdi.

Niçin o kadar sürat yapmıştı? İş çıkışı trafiğine yakalanmamak için Marylebone'daki ofisinden saat üçte çıkmıştı, ağır ağır giderek güvenle yol alabileceği kadar bol vakti vardı. Direksiyonu kırıp Westway köprülül kavşağının orta göbeğine girerek üst yol tüneline doğru devam ettiğini anımsadı. Lastiklerin, peşlerindeki toz ve sigara paketlerinden rüzgârı iyice coşturup beton bankete vurdukça çıkardığı ses hâlâ kulaklarındaydı. Otomobil tünelden çıktığı sırada nisan güneşinin ön camda boylu boyunca oluşturduğu gökkuşağı bir an için gözlerini kör etmişti.

Ender taktığı emniyet kemeri omzunun yanındaki yuvasından sallanıyordu. Maitland'ın dürüstlikle kabul ettiği üzere, kendisi aracını hız sınırının her daim epey üstünde kullanırdı. Otomobilin içine girdiği anda serseri genin teki, benliğindeki bir atılganlık damarı, genellikle temkinli ve akılı başında hareket eden karakterinin geri kalanını ezer geçerdı. Bugün, üç günlük bir konferans ertesinde, zaten yorgun olduğu, kafası Helen Fairfax'le geçen bir haftanın sonrasında karısını bu kadar erken görmekle bağlantılı cüzi miktarda ikiyüzlülükle meşgul olduğu sırada, otoyolda süratle giderek bu kazayı –belki tuhaf bir tür akla uydurma kabilinden– neredeyse bile isteye tasarlamıştı.

Kendi haline bakarak başını iki yana sallayan Maitland bir yumrukla ön camdan arta kalanları indirdi. Önünde Jaguar'ın hızla bindirdiği ters dönmüş taksinin paslanmış şasisi vardı. Lastiklerinden ve krom aksesuarlarından ayrılmış, paslı kapıları ardına kadar açılmış diğer birkaç enkaz da ısırgan otları tarafından yarım yamalak örtülmüş vaziyette yakınlarda durmaktaydı.

Maitland Jaguar'dan çıktı ve bel hizasına gelen çimenlerin arasında ayakta dikildi. Aracın tavanına tutunarak dengesini bulmaya çalışmasıyla sıcak selülozun elini yakması bir oldu. Yüksek toprak dolgunun korunaklı ortamındaki durgun hava, ikinci güneşinde iyiden iyiye ısınmıştı. Korkuluğun tepesinden tavanları görünen tek tük araba otoyoldan geçiyordu. Jaguar tarafından bırakılmış, devasa bir neşterin açtığı kesikleri andıran bir sıra derin tekerlek izi, toprak dolgunun sıkıştırılmış zemininde çentikler açmak suretiyle Maitland'ın üst geçit tüneline otuz metre ileride yoldan çıktığı noktaya mim koymuştu. Otoyolun bu kısmına ve köprülülük kavşağın batısına bağlanacak olan tali yollar trafiğe açılalı sadece iki ay olmuştu, üstelik bariyerin diğer parçaları henüz yerlerine takılmış değildi.

Maitland çimenlerin arasından bata çıka ilerleyerek otomobilinin önüne geldi. Tek bir bakış, otomobili yakınlardaki bir bağlantı yoluna kadar götürme umudunun olmadığını anlaması için yeterliydi. Ön taraf aldığı darbeye ezilmiş bir surat misali içine göçmüştü. Dört fardan üçü kırık, dekoratif ızgara da radyatör peteğinin içine geçmişti. Çarpışma sırasında süspansiyon ünitelerinin, motoru dayanaklarından kurtulmaya zorlaması otomobil şasisini yamultmuştu. Yere eğilip tekerlek yuvasını kontrol etmesiyle keskin antifriz ve sıcak pas kokusunun burun deliklerine hücum etmesi bir oldu.

Hurdaya çıktığı kesindi – lanet olsun, severdi arabasını. Çimenlerin arasından yürüyüp Jaguar ile toprak dolgu arasında kalan bir açık arazi parçasına geldi. Şimdiye kadar hiç kimsenin ona yardım etmek niyetiyle durmaması şaşırtıcıydı. Sürücüler üst yolun altındaki karanlıktan çıkıp süratle sağdaki ikinci güneşle aydınlanmış eğime girdiklerinde, etrafa dağılmış, ağaç kazıklarından çiti fark edemeyecek kadar meşgul olurdu.

Maitland kolundaki saate baktı. Saat üçü on sekiz geçiyordu, kazadan itibaren geçen süre on dakikadan biraz fazlaydı. Çimenlerin arasından yürürken kendini neredeyse çakırkef olmuş gi-

bi hissetti, az önce otoyoldaki bir zincirleme kazaya yahut halk huzurunda gerçekleşen idam gibi yürek parçalayıcı bir olaya tanıklık etmiş bir adamdan farksızdı. Sekiz yaşındaki oğluna onu okuldan almak için vakitlice evde olacağına söz vermişti. Babasının on kilometre uzakta, otoyol toprak dolgusunun dibinde, kaza yapmış bir otomobilin yanında mahsur kaldığından habersiz olan David'i, o anda askeri hastanenin yanındaki Richmond Park girişi önünde sabırla beklerken gözünün önüne getirdi Maitland. Kaderin garip bir cilvesiyle, bu ılık ilkbahar havasında sıraya dizilmiş sakat savaş gazileri, oğlana, babasının başına gelmiş olabilecek muhtelif yaralanmaları teşhir edercesine, park girişinin yanında tekerlekli sandalyelerinde oturuyor olacaktı.

Maitland yabancı otları elleriyle savuşturup kendine yol açarak Jaguar'a geri döndü. Harcadığı bu küçücük efor dahi suratını ve göğsünü kıpkırmızı yapmıştı. Ebediyen terk etmek üzere olduğu uğursuz bir yeri gözden geçiren bir adamın telaşsız gözleriyle son kez etrafına bakındı. Hâlâ kazanın verdiği sarsıntının etkisi altında olsa da üst bacaklarında ve göğsünde oluşan berelenmelerin acısını hissediyordu. Darbenin şiddeti onu hasarlı bir kum torbası gibi direksiyonun üzerine fırlatmıştı – iş güvenliği mühendislerinin mütevazı tabiriyle ikinci çarpışma oluyordu bu. Kendini sakinleştirerek Jaguar'ın bagajına yaslandı; hayatını kaybetmekten kıl payı kurtulduğu, yabancı otlardan ve terk edilmiş arabalardan oluşan bu mekânı zihnine nakşetmek arzusundaydı.

Maitland ellerini güneş ışığına karşı gözlerine siper ederek kaza sonucunda, birbirine yaklaşan üç otoyol güzergâhının arasında kalmış boş arsada yer alan, takriben iki yüz metre uzunluğunda, üçgen biçimindeki küçük bir trafik adasına düşmüş olduğunu gördü. Adanın en yüksek noktası, sıcak ışıkları uzakta, White City'deki televizyon stüdyolarının üzerinde batmaya yüz tutmuş güneşi ve batıyı işaret ediyordu. Tabanıysa yerin yirmi metre üzerinden geçen güney yönündeki üst yoldan oluşuyordu.